

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-03-15
Besvaras senast
2023-03-29

Till statsrådet Maria Malmer Stenergard (M)

2022/23:258 Anmälningsskyldighet för offentligt anställda

I syfte att angripa det så kallade skuggsamhället ämnar regeringen föreslå införandet av en angiverilag och lägga grunden för ett angiverisamhälle. Tanken är att personal inom skola, sjukvård och socialtjänst med mera ska vara skyldiga att rapportera till polisen och Migrationsverket när de kommer i kontakt med människor som vistas i Sverige utan tillstånd.

Med den här interpellationen vill jag följa upp den skriftliga fråga som Vänsterpartiet, genom Tony Haddou, ställde till statsrådet i december 2022. Frågan lød "Avser statsrådet att avstå från att lägga fram ett förslag om att införa anmälningsskyldighet för offentligt anställda?". Det är inte bara Vänsterpartiet som riktat kraftig kritik mot lagen. Sedan frågan ställdes har kritiken växt ytterligare.

Samtliga av de stora fackförbunden har gått ut med hård kritik mot förslaget. Lärarförbundet uppger att 93 procent av lärarna inte kommer att följa en sådan lagstiftning eftersom den inte skulle vara förenlig med professionens etiska kod. SACO uppmanar, tillsammans med sina 21 medlemsförbund, regeringen att skrota förslaget som de menar inte hör hemma i svensk demokrati.

Vårdförbundet säger samma sak, att en angiverilag bryter mot tystnadsplikten, etik och moral, som är grunden inom arbetet med vård och omsorg. Stora regioner har redan gått ut med att de aldrig kommer att ställa ett sådant krav på offentligt anställda. Nyligen startade den nationella sjukvårdskampanjen "Vi anger inte". Kampanjen är ett initiativ från en grupp anställda inom hälso- och sjukvården som vägrar gå med på eventuella framtida lagkrav på att ange papperslösa patienter till polis och Migrationsverket.

Sahlgrenska universitetssjukhuset har gått ut med en policy om att personalen inte ska kontakta Migrationsverket eller polis när de varit i kontakt med papperslösa.

Redan 2016 konstaterade flera forskare att det strider mot den etiska principen hos socialsekreterare att lämna ut sekretessbelagd information om papperslösa. Detta är vad forskningen säger, detta är fakta. Även nu under 2023 kvarstår dessa fakta och får stöd av yrkesverksamma inom socialtjänsten. Även inom detta område har stora kommuner sagt nej till krav på att deras personal ska behöva medverka till att skapa ett angiverisamhälle.

Samstämmiga röster har kommit från förskolepersonal, bibliotekspersonal och hela välfärdssystemet som säger nej med tydlighet, det går inte att följa en sådan lagstiftning. Vem är då lagen till för? Vad är syftet med den? Vad blir resultatet av den?

Röda Korset belyser i en nyligen publicerad rapport levnadsvillkoren för de som sökt asyl och fått avslag, samt hur de upplever stöd de fått eller inte fått. I rapporten konstateras att svåra levnadsvillkor i Sverige inte ökar viljan att återvända till hemlandet. Tvärtom undergrävs förtroendet för ansvariga myndigheter och möjligheterna till ett humant, värdigt och hållbart återvändande minskar.

Det s.k. skuggsamhället som statsrådet säger sig vilja bekämpa skulle inte på något sätt bli mindre till följd av en angiverilag. I stället skulle det växa och fördjupas. Fler människor skulle tvingas att gå under jorden, inte våga söka sig till sjukhus vid behov av nödvändig vård, barn skulle hållas undan från rätten till skolgång, i rädsla för sina liv.

Det angiverisamhälle som regeringen vill skapa skulle ställa grupper av människor mot varandra, en ständig misstro mellan människor skulle skapas. Samhället skulle bli än mer otryggt och rättsosäkert.

Mot denna bakgrund vill jag fråga statsrådet Maria Malmer Stenergard:

1. Avser regeringen att gå fram med en lagstiftning trots den kritik från berörda yrkesgrupper som beskrivs ovan?
2. Avser statsrådet att gå vidare med en lagstiftning som enligt vad som beskrivs ovan skulle riskera att göra offentligt anställda till lagbrytare?

.....
Frida Tånghag (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren